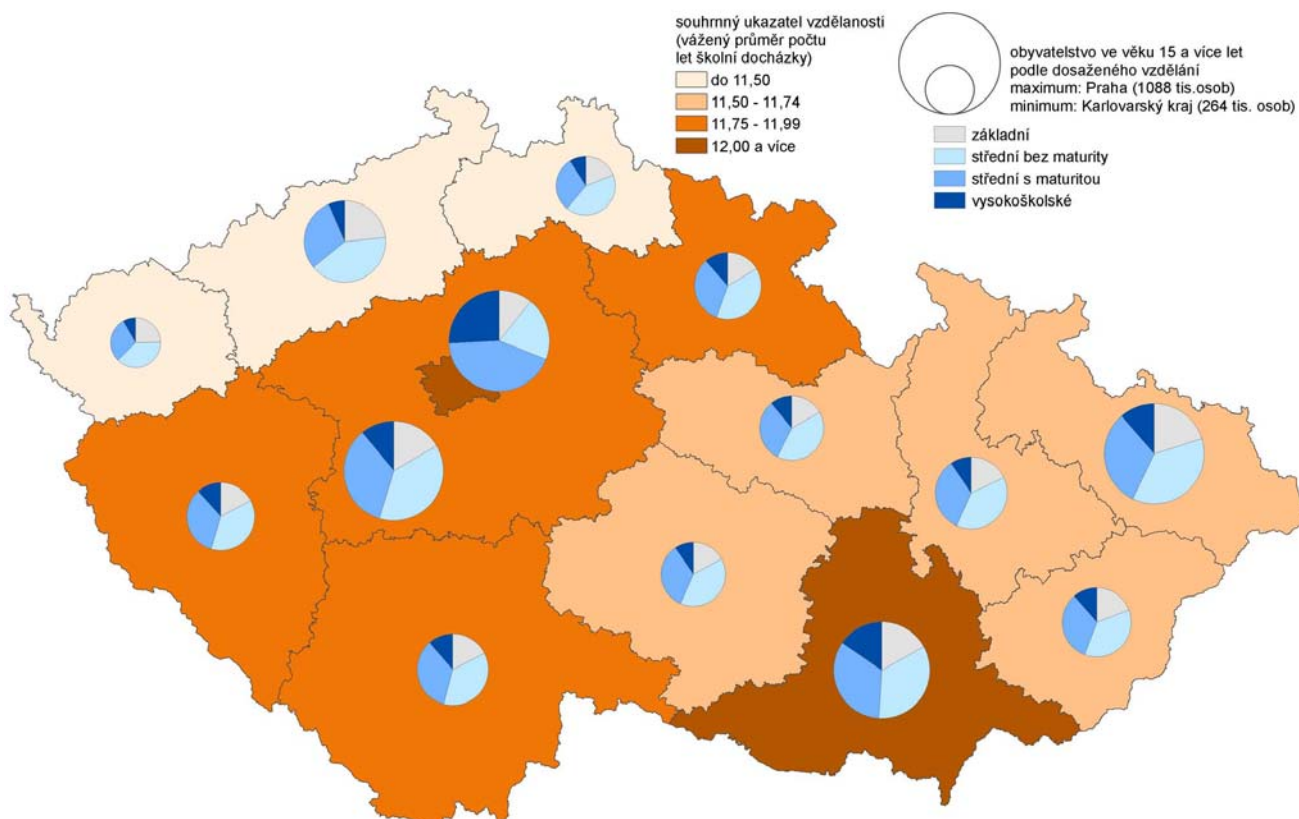

2. Kvalita pracovní síly

Vzdělanost dospělé populace v kraji mírně překračuje úroveň v mimopražských regionech

Vzdělanostní úroveň patnáctiletých a starších obyvatel kraje sice zaostává za celostátním průměrem, avšak mírně překračuje úroveň vzdělání v mimopražských regionech. **Mezi dospělými obyvateli kraje jsou více zastoupeni vyučení** (třetí nejvyšší podíl za Libereckým a Ústeckým krajem), podprůměrný je podíl osob, které absolvovaly střední vzdělání s maturitní zkouškou (méně jen ve čtyřech krajích) či získaly vysokoškolské vzdělání (méně v šesti krajích).

Kartogram č. 6 Vzdělání obyvatel ve věku 15 a více let podle krajů v roce 2009

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil (Český statistický úřad)

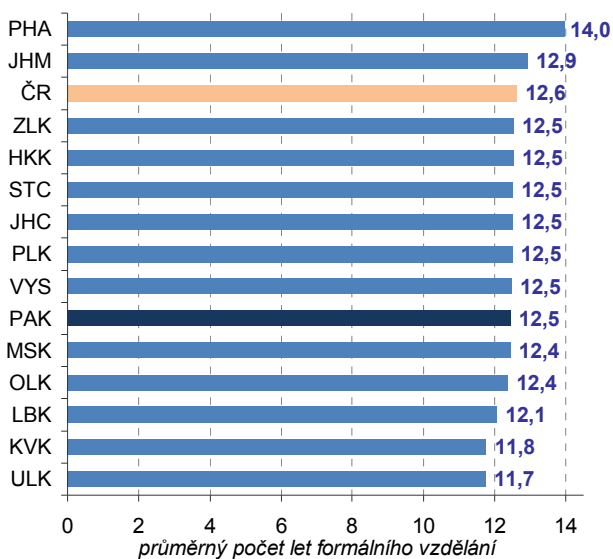
Úroveň vzdělanosti pracovní síly je dlouhodobě nižší než v ČR

Vzdělanost pracovní síly, vyjádřená průměrným počtem let formálního vzdělávání, jen mírně zaostává za republikovým průměrem. V kraji jsou sice méně zastoupeny ekonomicky aktivní osoby bez vzdělání a se základním vzděláním, na druhé straně je zde vyšší podíl vyučených (v roce 2009 v kraji 44,5 %, tj. o 4,7 procentního bodu více než byl průměr České republiky). **Podprůměrný podíl mají osoby s maturitou (35,1 % oproti 37,3 % v ČR) a s ukončeným vysokoškolským vzděláním (14,2 %, tj. o 2,2 procentního bodu pod republikovým průměrem).** Vyšší zastoupení vyučených koresponduje se zaměřením kraje na průmyslovou výrobu, a tím zvýšenou poptávkou zaměstnavatelů po méně kvalifikované pracovní síle.

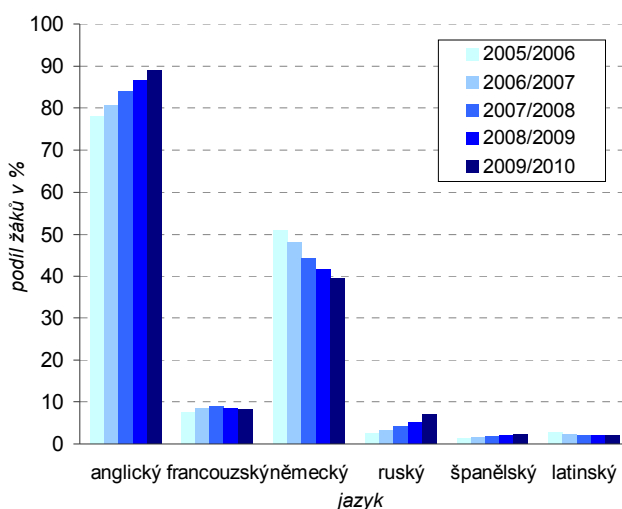
Výrazně roste podíl mladých lidí se znalostí angličtiny

Současné požadavky trhu práce jsou nejen na odborné vzdělání, ale jsou vyžadovány též jazykové znalosti. **Školy se přizpůsobují potřebám praxe a stále více se orientují na výuku anglického jazyka. Klesá podíl žáků učících se německy a roste zájem o výuku ruštiny.** Na středních školách je výuka francouzštiny zatím více rozšířena než výuka ruštiny, avšak v dalších letech zřejmě převáží počet žáků učících se rusky nad těmi, kteří dávají přednost francouzštině. V porovnání s ostatními kraji se Pardubický kraj řadí na 5. místo v podílu žáků středních škol studujících angličtinu a 4. místo u podílu studujících ruštinu. Naproti tomu jen ve Zlínském kraji je nižší podíl studujících němčinu. Na vyšších odborných školách v kraji se čtyři pětiny studentů věnují angličtině. Výuka němčiny se obdobně jako na středních školách omezuje, zatímco v roce 2005 se učilo německy 56 % studentů denního studia, v roce 2009 to bylo pouze 42 % studentů. Na vyšších odborných školách v kraji neprobíhá výuka francouzštiny.

Graf č. 14 Index vzdělanosti⁵ pracovní síly v krajích ČR v roce 2009

Graf č. 15 Žáci denního studia středních škol v Pardubickém kraji podle studovaného cizího jazyka ve školním roce 2009/2010

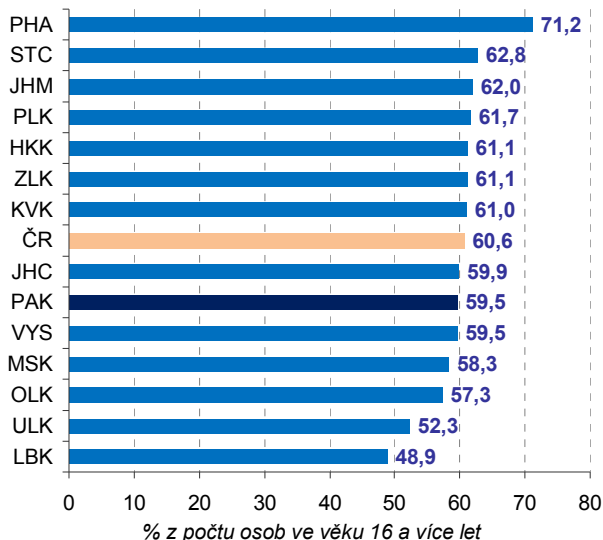

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání

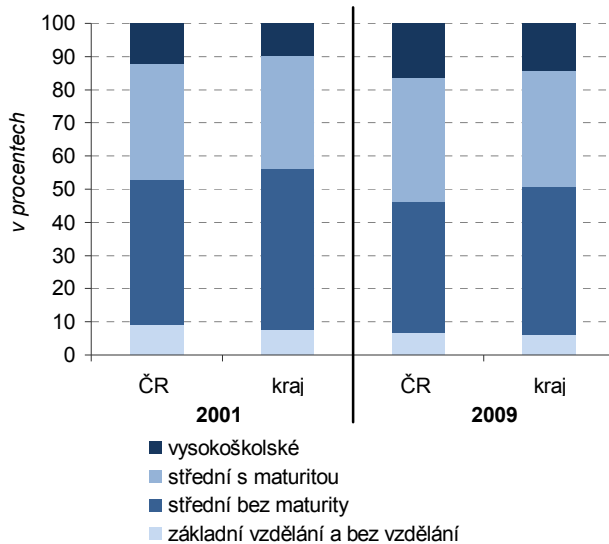
Tzv. počítačová gramotnost v kraji zaostává za průměrem ČR

V období 2005 – 2007 byl podíl obyvatel kraje ve věku 16 a více let, kteří používají osobní počítač⁶, třetí nejvyšší mezi kraji. V posledních letech však rostl počet uživatelů PC v kraji pomaleji a v období 2008 – 2010 již jejich podíl v kraji zaostával za republikovým průměrem. Obdobně se **v kraji pomaleji zvyšuje i podíl uživatelů internetu**; v letech 2005 – 2007 zde byl nejvyšší po Hlavním městě Praze a nyní je 0,7 procentního bodu pod průměrem ČR. Podíl domácností vybavených počítačem je i nadále třetí nejvyšší za Hlavním městem Prahou a Královéhradeckým krajem.

Graf č. 16 Uživatelé osobního počítače v krajích ČR v letech 2008 – 2010 (třiletý průměr)

Graf č. 17 Vzdělanostní struktura pracovní síly v Pardubickém kraji a České republice

Vzdělanost populace se zvyšuje pomaleji než v ČR

Postupnou generační obměnou ubývají ekonomicky aktivní osoby se základním vzděláním a roste počet osob, které mají střední vzdělání s maturitní zkouškou či dosáhly vysokoškolského vzdělání. Nadále roste pomaleji i podíl osob se středním vzděláním s maturitou, který byl v porovnání s průměrem ČR nízký již v roce 2001. **Nadprůměrný růst podílu ekonomicky aktivních s vysokoškolským vzděláním v kraji dává naději na zlepšení postavení kraje v této oblasti.**

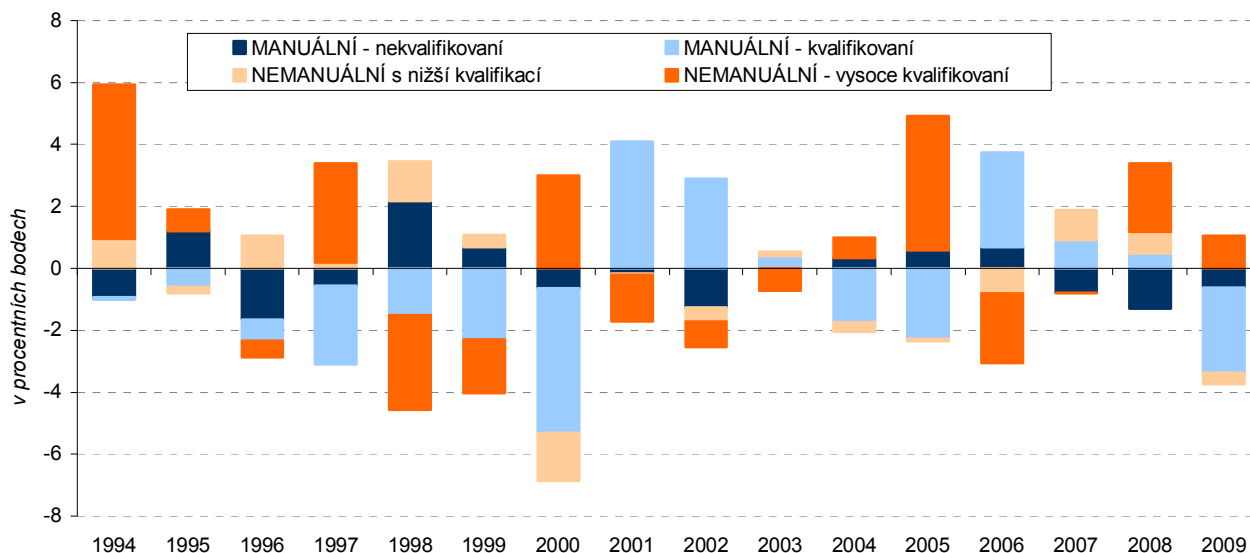
⁵ Vážený průměrný počet let strávených formálním vzděláváním: základní a neukončené vzdělání má váhu 7, střední vzdělání bez maturity 11, střední vzdělání s maturitou 13 a vysokoškolské vzdělání 18.

⁶ Uživatel osobního počítače/internetu – za uživatele osobního počítače/internetu je považován jednotlivec, který použil osobní počítač/internet v posledních 3 měsících, a to kdekoliv a z jakéhokoliv důvodu.

V letech 2007 – 2009 se snižoval zájem o nekvalifikované manuální pracovníky

Změny na trhu práce vyvolané hospodářským cyklem ovlivňují i požadavky na vzdělanost pracovníků. V době konjunktury je mezi zaměstnavateli zájem nejen o vysoce kvalifikované pracovníky, ale i osoby s nižší či žádnou kvalifikací. **V době recese klesá nejprve poptávka po nekvalifikovaných manuálních pracovnících.** V Pardubickém kraji je tato tendence patrná zejména v letech 2008 a 2009.

Graf č. 18 Meziroční změny v počtech zaměstnaných osob v Pardubickém kraji podle klasifikace zaměstnání

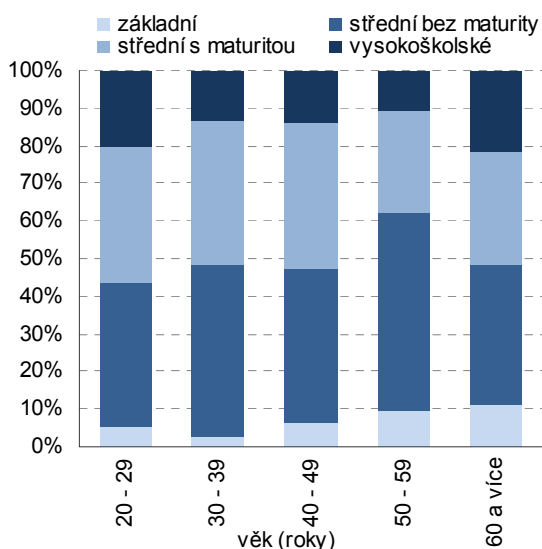

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

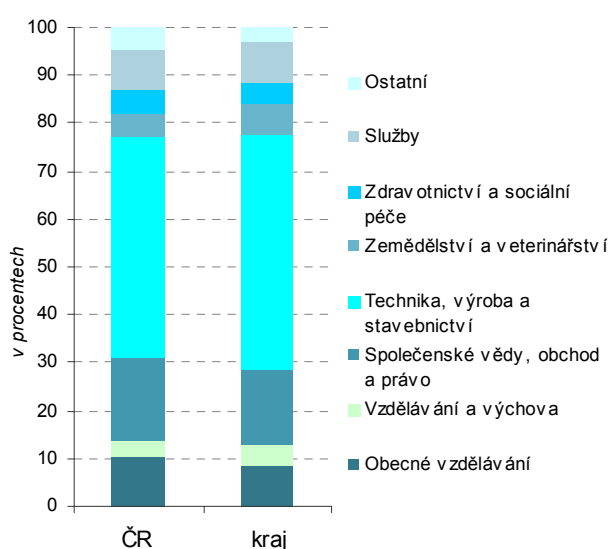
Výrazně roste vzdělanostní úroveň mladých do 30 let

Podíl ekonomicky aktivních se základním vzděláním se po roce 2000 snížil ve všech věkových kategoriích, růst úrovně vzdělání se však v jednotlivých věkových skupinách lišil. **Vyšší počty absolventů bakalářského studia vedly k výraznému zvýšení podílu vysokoškoláků u mladých lidí do 30 let**, podíl středoškoláků s maturitou vzrostl nejvíce mezi „čtyřicátníky“ a vyučených přibýlo nejvíce ve věkové skupině 50 – 59 let (vliv stárnutí populace). Mezi ekonomicky aktivními ve věku 60 a více let se častěji vyskytují osoby s vyšším vzděláním (vyšší poptávka po odbornících; pro manuální práce se této věkové skupině již často nedostává sil).

Graf č. 19 Vzdělanostní struktura vybraných věkových kategorií ekonomicky aktivních osob v Pardubickém kraji v roce 2009

Graf č. 20 Struktura ekonomicky aktivních osob v Pardubickém kraji a v ČR podle oborů vzdělání v roce 2009

V kraji jsou výrazně zastoupeny osoby s technickým vzděláním

Z hlediska oborů vzdělání jsou **v kraji nadprůměrně zastoupeni pracovníci v technických oborech** včetně výroby a stavebnictví a v zemědělských oborech, méně jsou zastoupeni pracovníci společenských oborů vč. obchodu a práva. Podprůměrný je i podíl ekonomicky aktivních osob s obecným vzděláním.

Přicházející pracovní síla: roste počet absolventů bakalářského studia

Opětovné zavedení 9. ročníku základních škol sice probíhalo již koncem 80. let a v 1. polovině 90. let 20. století, na velikosti a struktuře pracovních sil se to však projevovalo postupně od roku 1999, kdy se do pracovního procesu zapojilo méně vyučených; v roce 2000 byl zaznamenán nižší příliv maturantů, v roce 2001 absolventů nástavbového studia a v roce 2003 absolventů vyšších odborných škol. Počet těch, kteří ukončili bakalářské studium na vysokých školách, výrazně rostl již od roku 2000 a změna na úrovni základních škol se zde téměř neprojevila.

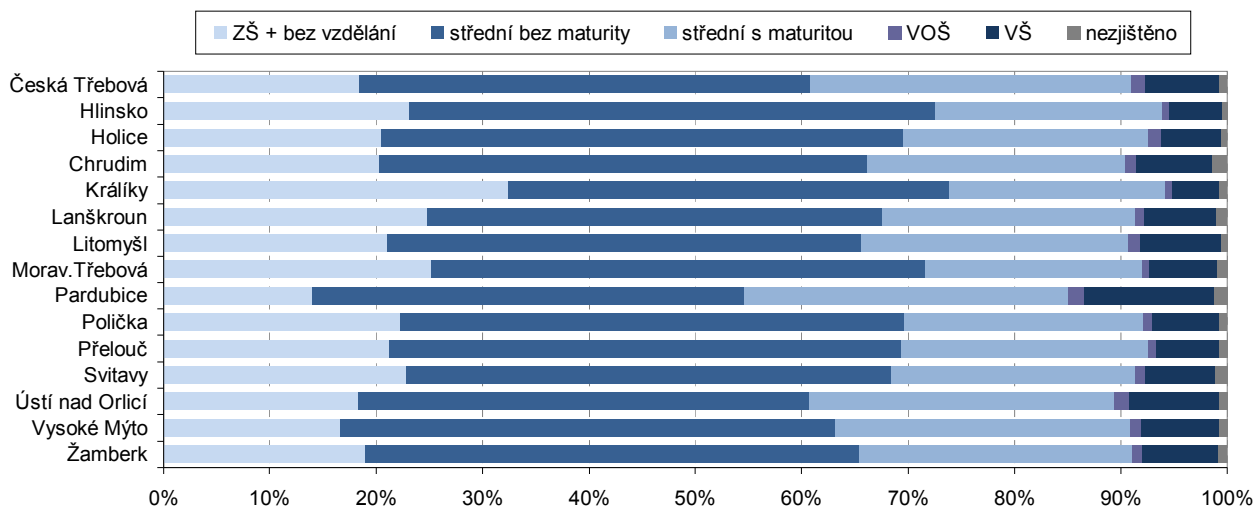
Ubývá absolventů škol v textilních a strojírenských oborech

Změny nastaly po roce 2000 i v oborové struktuře absolventů škol. U středního vzdělání s výučním listem výrazně ubylo vyučených v textilních oborech ve prospěch vyučených v osobních a provozních službách. Počty nově přijatých žáků v roce 2009 ukazují na pokračování úbytku vyučených po roce 2010 nejen pro textilní průmysl, ale i pro obchodní činnost. Na celkovém růstu absolventů s výučním listem a maturitou se podílejí především strojírenské obory, polygrafie a osobní služby. Nástavbové studium již v kraji neprobíhá v textilních oborech. Útlum zaznamenalo strojírenství v nástavbovém studiu, ve středním odborném vzdělání s maturitou i ve vyšším odborném vzdělání. Změna v systému výuky zdravotních sester vede k úbytku maturantek v tomto oboru. Do roku 2009 se sice snižoval počet maturantů v oborech elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika, vyšší počet nově přijatých studentů zvýší počty absolventů těchto oborů po roce 2010.

Velké rozdíly v úrovni vzdělanosti uvnitř kraje; nižší vzdělanost na jihu a východě

Na rozdíl od centrální části kraje, kde je úroveň vzdělanosti vyšší zásluhou vysokého podílu městského obyvatelstva (Pardubice, Chrudim), existují hlavně na východě a jihu kraje (Králicko, Moravskotřebovsko, Hlinsko) území s nižším podílem lidí s úplným středním vzděláním (s maturitou), popřípadě s vysokoškolským vzděláním. Vzhledem k tomu, že jsou k dispozici pouze data SLDB 2001, lze detailnější hodnocení nalézt ve dříve vydaných publikacích⁷. Územní rozdíly též úzce souvisejí s nerovnoměrným rozložením sítě středních a vyšších škol v kraji a dostupností vysokých škol (jediná VŠ je v krajském městě). Opomenout nelze ani další faktory jako historické tradice (orientace na zemědělství a zpracovatelský průmysl s nižšími kvalifikačními požadavky na pracovní sílu, výměnu obyvatelstva na východě kraje po 2. světové válce).

Graf č. 21 Obyvatelstvo ve věku 25 a více let podle nejvyššího dokončeného vzdělání ve správních obvodech ORP v roce 2001 podle SLDB 2001

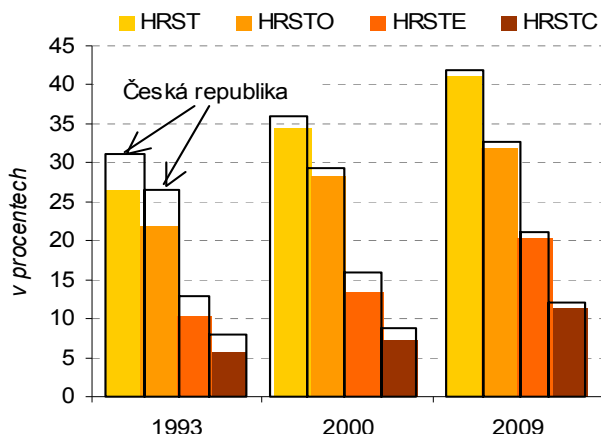

Kraj nemá dostatek kvalifikovaných pracovníků se středoškolským vzděláním pro vědu a technologie

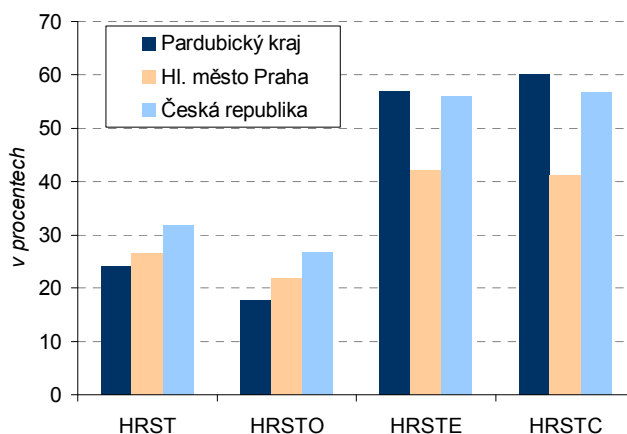
K posuzování úrovně vzdělanosti pracovní síly lze přistupovat i z toho pohledu, do jaké míry vyhovuje současným požadavkům z hlediska moderních technologií. Na počátku 90. let podíl pracovníků ve vědě a technologiích v kraji značně zaostával za průměrem ČR (viz vysvětlivka k následujícímu grafu). V roce 2000 se již jejich podíl na zaměstnaných blížil republikovému průměru a do roku 2000 se podíl osob tvořících jádro lidských zdrojů ve vědě a technologiích (osoby s terciárním vzděláním pracující ve vědě a technologiích) nelišil od celostátních hodnot.

⁷ Sčítání lidu, domů a bytů 2001, Pardubický kraj – analytická publikace (kód 13-5316-03), Správní obvody obcí s rozšířenou působností – Pardubický kraj 2004 (kód 13-5309-04), síť středních a vyšších škol v publikaci Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji v Pardubickém kraji v letech 2000 až 2005 (kód 13-5307-06)

Graf č. 22 Podíl lidských zdrojů⁸ ve vědě a technologiích na zaměstnaných v Pardubickém kraji v porovnání s ČR

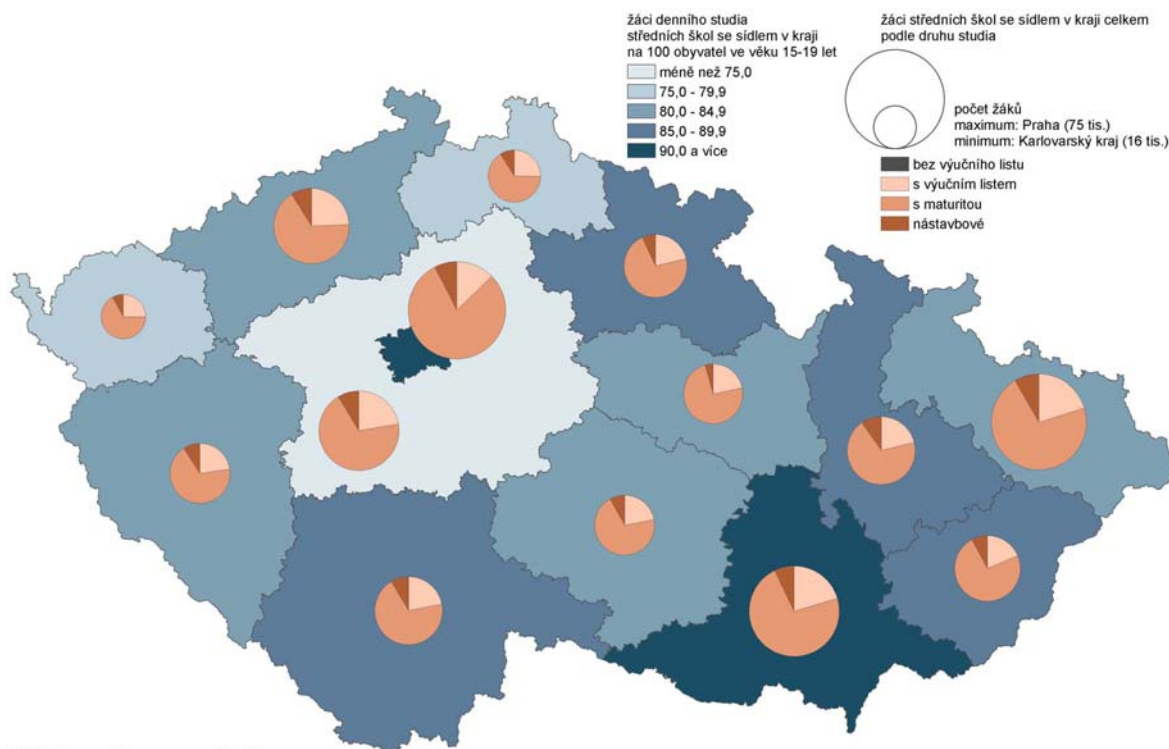
Graf č. 23 Růst zásoby lidských zdrojů⁸ pro vědu a technologie mezi roky 2000 a 2009

Nadprůměrné zastoupení mají v kraji absolventi s výučním listem v technických oborech

Školy v kraji poskytují střední vzdělání s výučním listem především ve strojírenských oborech (23 % absolventů v roce 2009), následuje gastronomie (20 %), zemědělství (12 %), stavebnictví (9 %) a elektrotechnika (8 %). Nadprůměrný (oproti úrovni ČR) je sice podíl polygrafie, přesto absolventi nacházejí uplatnění na trhu práce nejen v našem kraji. Za celostátním průměrem zaostává podíl vyučených v osobních a provozních službách, přitom je na pracovním trhu v Pardubickém kraji těchto absolventů nadbytek.

Kartogram č. 7 Žáci středních škol podle krajů v roce 2009

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání

⁸ **HRSTE** = osoby starší 15 let, které úspěšně dokončily terciární úroveň vzdělávání (vyšší odborné školy, konzervatoře, vysoké školy) ve všech studijních oborech, **HRSTO** = zaměstnané osoby národního hospodářství, které vykonávají svoji pracovní činnost v rámci vědeckých (KZAM-R hlavní třída 2 – Vědečtí a odborní duševní pracovníci) nebo technických zaměstnání (KZAM-R hlavní třída 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech), které jsou jejich hlavním zdrojem pracovních příjmů, **HRSTC** = jádro lidských zdrojů ve vědě a technologiích, tj. osoby, které mají úspěšně ukončené terciární vzdělání a zároveň pracují ve vědě a technologiích (průnik HRSTE a HRSTO), **HRST** = celková zásoba lidských zdrojů ve vědě a technologiích (zahrnuje všechny osoby splňující jednu z podmínek pro zahrnutí do kategorie lidských zdrojů ve vědě a technologiích a vypočítá se jako součet HRSTC + osoby s ukončeným terciárním vzděláním nepracující ve vědě a technologiích + zaměstnaní v zaměstnáních ve vědě a technologiích bez ukončeného terciárního vzdělání).

Úplné střední vzdělání s maturitou je v kraji více zaměřeno na ekonomiku a podnikání

Z 5 423 žáků, kteří v roce 2009 absolvovali v Pardubickém kraji střední školu, **případalo 40 % absolventů na úplné střední vzdělání s maturitní zkouškou** (následovali vyučení s 31 % a gymnazisté s 23 %). Nejvíce zastoupeným studijním oborem v kraji z hlediska počtu absolventů byla v roce 2009 ekonomika (19 %), následovalo podnikání v oborech (12 %), zemědělství a zdravotnictví (po 10 %), elektrotechnika a obecně odborná příprava, tj. technická lycea (po 8 %).

Mezi nově přijatými žáky na střední školy se ve školním roce 2009/2010 podíl těch, kteří by měli získat úplné střední odborné vzdělání s maturitou, zvýšil na 42 %. **V dalších letech ubude absolventů v podnikatelských oborech** a ve zdravotnictví, vzroste zastoupení elektrotechniky a informatiky.

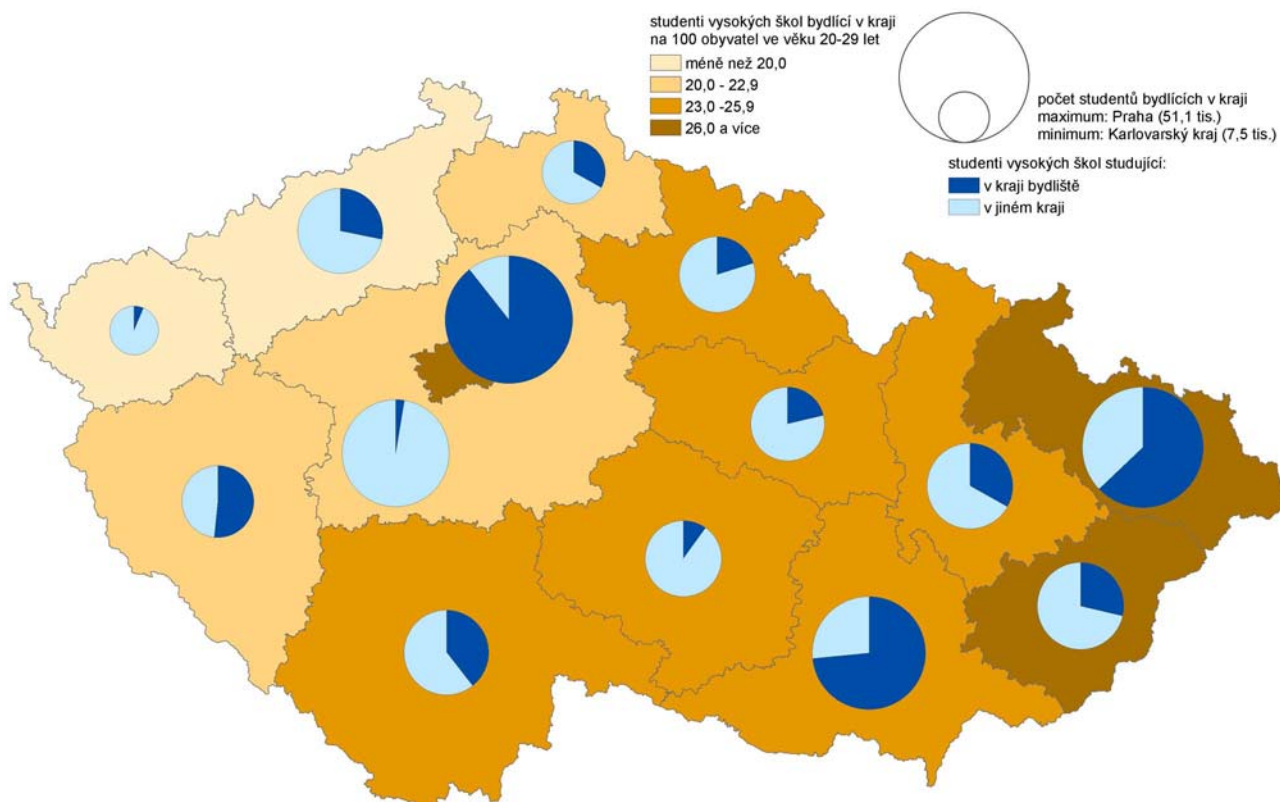
U vyššího odborného vzdělání dominuje pedagogika

Kapacita vyššího odborného školství v kraji se s rozvojem bakalářského studia na vysokých školách do roku 2008 snižovala. Změna v trendu v roce 2009 byla vyvolána zhoršenou situací na trhu práce, kdy absolventi středních škol namísto hledání pracovního uplatnění častěji volili možnost pokračovat ve studiu. Ve školním roce 2009/2010 pokračovalo podle ÚIV v Pardubickém kraji na vyšších odborných školách 13,5 % maturantů (průměr ČR byl 9,1 %). Nejčastějšími studijními obory jsou v kraji pedagogika (40 % absolventů v roce 2009) a ekonomika (15 %). Absolventi těchto oborů nacházejí dobré uplatnění na trhu práce. Naproti tomu obtížně hledají zaměstnání absolventi oboru ekologie a ochrana životního prostředí.

Nadprůměrný počet maturantů pokračuje ve studiu na vysokých školách

Ani rychlý růst počtu studentů na vysokých školách v kraji zatím nezmírnil zaostávání počtu studentů denního studia bydlících v kraji na celkovém počtu obyvatel dané věkové kategorie za celostátním průměrem. Přitom **podle ÚIV pokračovalo 64 % maturantů z roku 2009 bydlících v kraji v denním studiu na vysokých školách** (o 5 procentních bodů více než byl průměr ČR). Poměrně úzká nabídka oborů, které lze studovat na Univerzitě Pardubice vede k tomu, že 79 % studentů absolvuje svá vysokoškolská studia v jiném kraji (27 % v Praze, 24 % v Jihomoravském a 10 % v Královéhradeckém kraji). Naproti tomu v Pardubickém kraji studují kromě „domácích“ studentů (35 %) zejména studenti z Královéhradeckého (21 %) a Středočeského kraje (12 %). Počet vysokoškolských studentů s bydlištěm v kraji byl v roce 2009 dvojnásobný oproti roku 2000 (podle stavu k 31. 12.), přitom počet studentek vzrostl za stejnou dobu dokonce o 144 %.

Kartogram č. 8 Studenti vysokých škol podle krajů v roce 2009

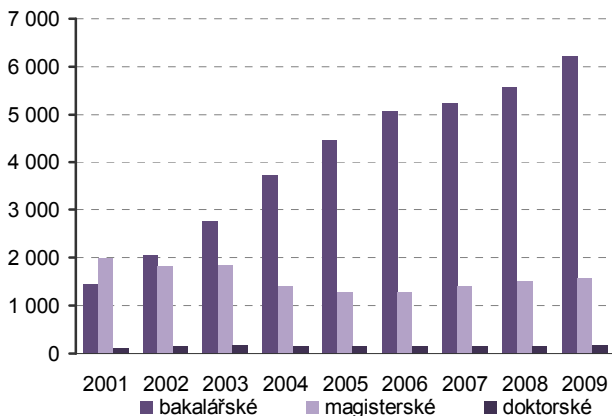

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání

V prezenční formě studia na VŠ v kraji převažují bakalářské studijní programy

Počet studentů na vysokých školách s místem výuky v Pardubickém kraji se mezi roky 2001 a 2009 zvýšil o 5 560, přitom **rychlejší růst byl zaznamenán v prezenční než v ostatních formách studia**. Největší zájem byl o bakalářské studium, kde se počet studentů zvýšil oproti roku 2001 na 4,3 násobek⁹. Úbytek studentů v magisterském studiu se zastavil v roce 2006, od té doby jejich počet mírně roste. Nejrychleji přibývali studenti bakalářského studia na Filozofické, Ekonomicko-správní a Dopravní fakultě. V magisterské formě studia ubyli studenti na Chemicko-technologické a Dopravní fakultě.

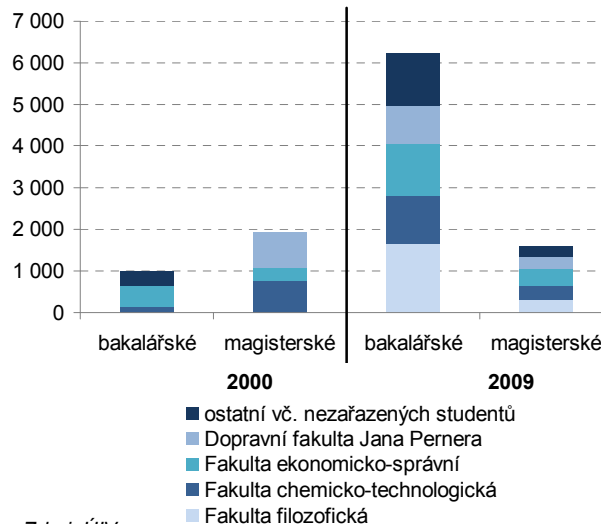
Graf č. 24 Studenti prezenčního studia s místem výuky v Pardubickém kraji podle formy studia

Poznámka: Magisterské studijní programy v délce 4 až 6 let včetně magisterského studia v délce 1 až 3 roky, které je pokračováním studia bakalářských programů.

Zdroj: ÚIV

Graf č. 25 Studenti v prezenčním studiu na Univerzitě Pardubice podle fakult

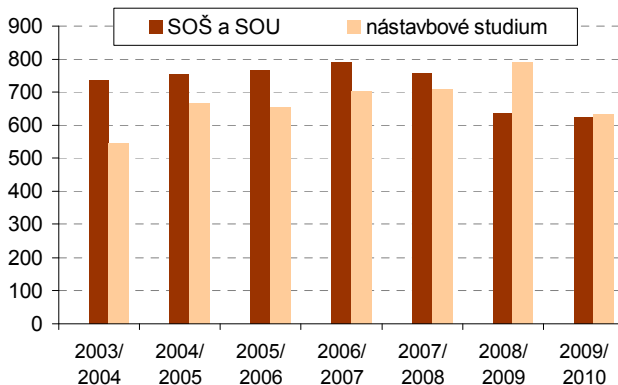

Zdroj: ÚIV

Zájem o studium při zaměstnání roste především u terciárního studia

Tlak zaměstnavatelů na vyšší kvalifikaci, případně odbornou specializaci vede stále více ekonomicky aktivních osob k dalšímu studiu. Na školách v kraji (středních, vyšších i vysokých) bylo evidováno ve školním roce 2009/2010 celkem 4 127 „studujících při zaměstnání“. Zatímco **na středních odborných školách a učilištích se počet studujících v jiné než denní formě studia (bez nástaveb) zvyšoval pouze do roku 2006, v nástavbovém studiu rostl jejich počet až do roku 2008**. Jednou z příčin následujícího úbytku studentů mohl být pokles podpory studia při zaměstnání ze strany zaměstnavatelů v důsledku probíhajících ekonomických změn. Naproti tomu po celé období po roce 2000 rostl počet studentů při zaměstnání na vyšších odborných školách. V roce 2009 se na VOŠ počet studentů v jiné než denní formě studia zvýšil na dvaapůlnásobek počtu z roku 2000.

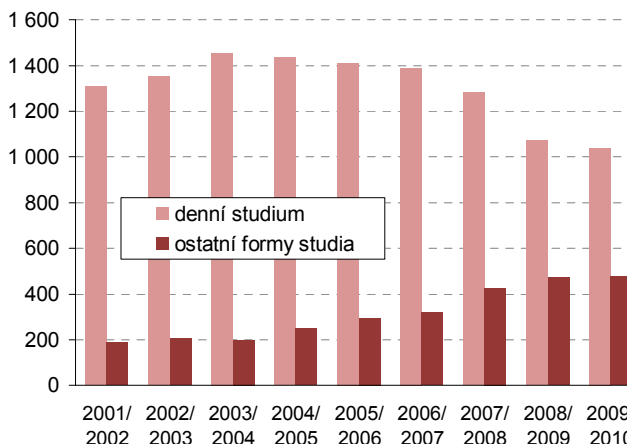
Graf č. 26 Studenti jiné než denní formy studia na středních školách v Pardubickém kraji

Poznámka: V Pardubickém kraji se na gymnáziích tato forma studia nevyskytuje.

Zdroj: ÚIV

Graf č. 27 Studenti na vyšších odborných školách v Pardubickém kraji

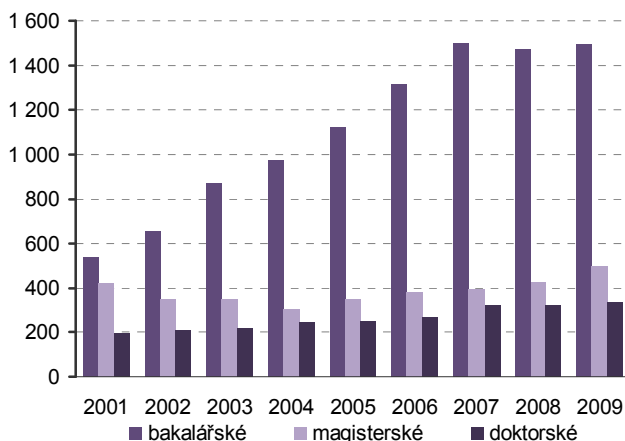
Zdroj: ÚIV

⁹ Zatímco v roce 2000 tvořili studenti navazujícího dvouletého magisterského studia pouze 16 % studentů magisterského studia (převažovalo čtyři až pětileté), v roce 2009 vzrostl jejich podíl na 97 %.

Přibývá studentů magisterského studia distanční formou

Z celkového počtu studentů vysokých škol (s místem výuky v Pardubickém kraji) jich k 31. 12. 2009 jinou než denní formou studovalo 23 %. V roce 2007 se zastavil růst počtu studentů v bakalářském typu studia, úbytek studentů magisterského studia se zastavil v roce 2004 a od té doby se jejich stav zvyšuje. Po celé období (na rozdíl od denní formy studia) přibývá doktorandů. Na pardubické univerzitě přibývají studenti v bakalářském studiu zejména na Ekonomicko-správní a Dopravní fakultě.

Graf č. 28 Studenti distančního a kombinovaného studia s místem výuky v Pardubickém kraji podle formy studia

Poznámka: Magisterské studijní programy v délce 4 až 6 let včetně magisterského studia v délce 1 až 3 roky, které je pokračováním studia bakalářských programů.

Zdroj: ÚIV

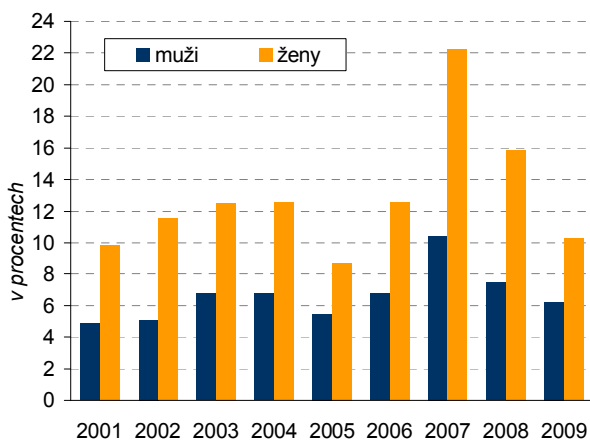
Další vzdělávání probíhá především formou kurzů, školení, rekvalifikací

V rámci Výběrového šetření pracovních sil jsou ČSÚ zjišťovány též informace o celoživotním vzdělávání. Velikost výběrových souborů neumožňuje získat data o situaci v této oblasti na úrovni jednotlivých krajů. Eurostatem jsou zveřejňovány pouze údaje za oblasti NUTS2. V oblasti Severovýchod (vč. Libereckého a Královéhradeckého kraje) je podíl dále se vzdělávajících osob ve věku 25 – 64 let na úrovni průměru ČR bez Hl. města Prahy (7,0 % v roce 2008).

Rekvalifikace zvyšuje šance uplatnit se na trhu práce

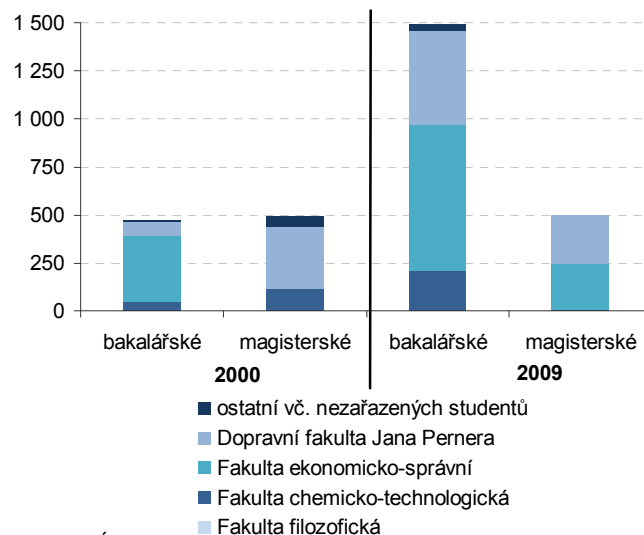
Ke zvýšení šance nezaměstnaných uplatnit se na pracovním trhu slouží úřadům práce jedna z významných forem aktivní politiky zaměstnanosti – organizování rekvalifikací. Územní rozdíly v četnosti a druhu rekvalifikací závisejí nejen na úrovni nezaměstnanosti v daném území, zájmu zaměstnavatelů a nezaměstnaných, ale též na vyhlášených programech aktivní politiky nezaměstnanosti pro dané území v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, popřípadě na výši přidělených finančních prostředků národní aktivní politiky zaměstnanosti (APZ).

Graf č. 30 Poměr počtu účastníků rekvalifikací v daném roce k počtu uchazečů o zaměstnání v Pardubickém kraji k 31. 12. předchozího roku

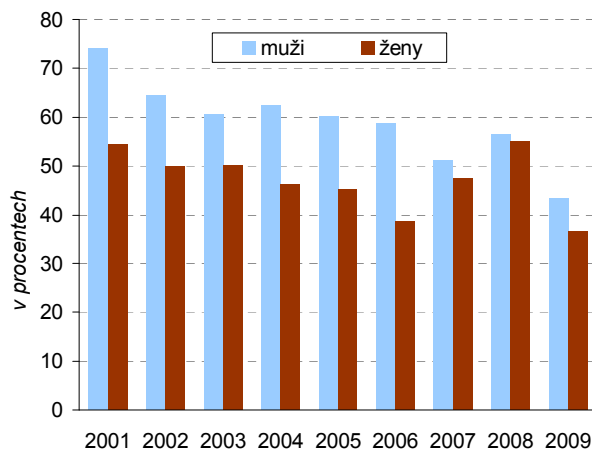
Zdroj: MPSV

Graf č. 29 Studenti distančního a kombinovaného studia na Univerzitě Pardubice podle fakult k 31. 12. 2009

Zdroj: ÚIV

Graf č. 31 Umístění uchazeči do 12 měsíců po úspěšně ukončené rekvalifikaci k počtu uchazečů o zaměstnání s úspěšně ukončenou rekvalifikací

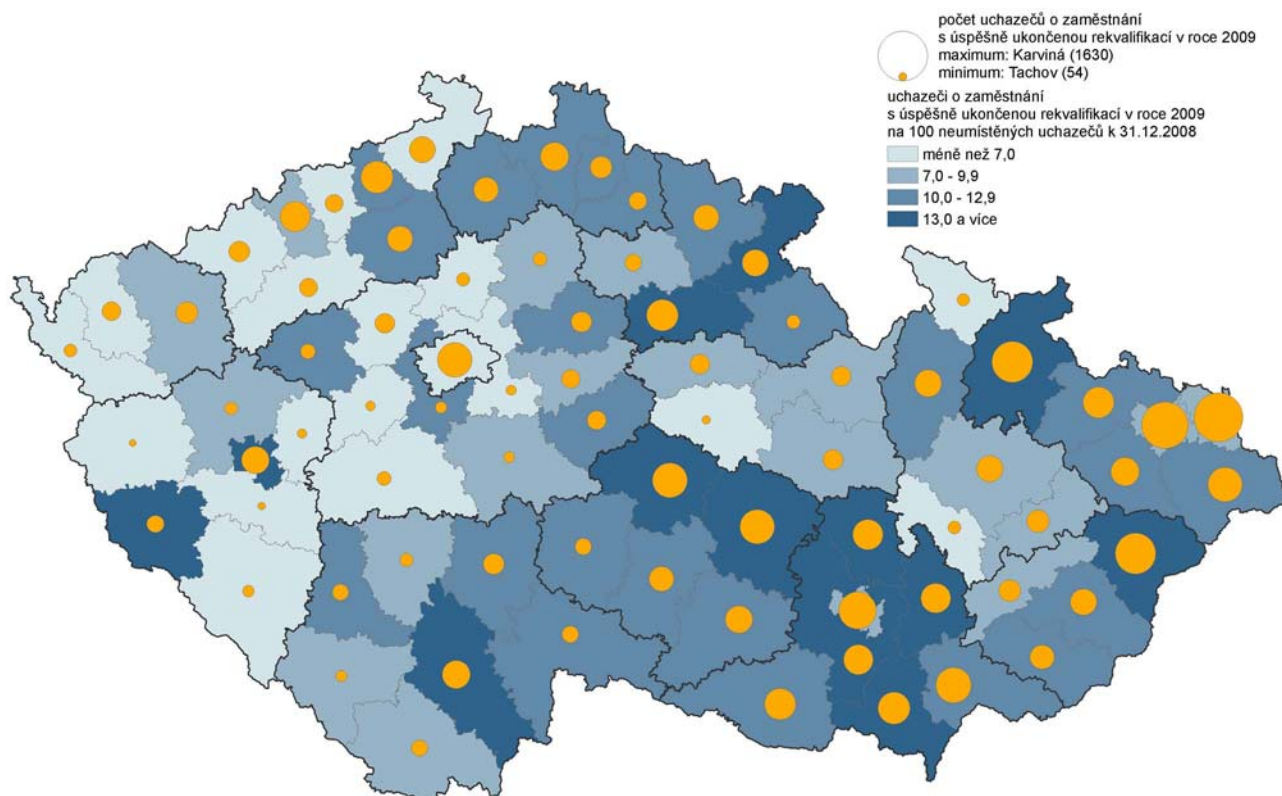
Zdroj: MPSV

**Mezi účastníky
rekvalifikací roste
zastoupení starších
uchazečů
o zaměstnání a osob
s nižší úrovní
vzdělání**

Vývoj počtu osob, které v daném roce absolvují rekvalifikaci, nemá jednoznačný trend, po roce 2000 bylo nejvíce osob v rekvalifikaci v kraji v roce 2007, nejméně v roce 2009. S výjimkou roku 2005 a 2009 se rekvalifikací v kraji účastnilo dvakrát více žen než mužů. **Do roku 2004 tvořili mladí lidé do 30 let více než polovinu účastníků rekvalifikací**, v posledních čtyřech letech jejich podíl poklesl na méně než třetinu všech účastníků. Ve stejném období se zdvojnásobilo zastoupení rekvalifikujících se osob starších než 50 let. Postupně se mění struktura osob v rekvalifikaci z hlediska vzdělání. Do roku 2004 převažovali maturanti nad vyučenými, v dalších letech se poměr obrátil. Rostlo i zastoupení osob se základním vzděláním. Do roku 2007 výrazně převažovaly krátkodobé rekvalifikační kurzy s délkou do 1 měsíce, **v posledních dvou letech se zvýšilo zastoupení dlouhodobějších kurzů**. Postupně se měnil i typ rekvalifikací – do roku 2005 byly nejvíce zastoupeny rekvalifikace spojené se změnou profese, v letech 2006 a 2007 šlo především o rozšiřování kvalifikace. **Změněné ekonomické podmínky po roce 2008 opět vyvolaly v kraji zvýšení podílu profesních rekvalifikací**. Nastupující hospodářské zpomalení vyvolalo ztížené uplatnění absolventů rekvalifikací na trhu práce. Jestliže v roce 2001 našlo do 12 měsíců po skončení rekvalifikace práci 61 % účastníků, v roce 2008 jich bylo 55 %, avšak v roce 2009 pouze 39 %.

Kartogram č. 9 Uchazeči o zaměstnání s úspěšně ukončenou rekvalifikací podle okresů v roce 2009

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

**V počtu účastníků
rekvalifikací jsou
velké územní rozdíly**

Nejvyšší počty účastníků rekvalifikací byly v letech 2005 – 2007 v okrese Pardubice a Chrudim, v následujících letech v okrese Ústí nad Orlicí a Svitavy (obdobně i během tří čtvrtletí roku 2010). V poměru k počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání byly dlouhodobě nejnižší počty účastníků rekvalifikací v okrese Svitavy, až v roce 2009 se situace obrátila a na Svitavsku byla rekvalifikační aktivita nejvyšší v kraji.